

Ermita de Sant Silvestre

Vallirana

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Serrat de Sant Silvestre - Vall d'Arús
Emplaçament	Al nord de la masia de can Bogunyà, damunt del torrent de Campderrós i dels horts de can Bogunyà
Alçada:	200m

Coordenades:

Latitud:	41.36999
Longitud:	1.9318
UTM Est (X):	410666
UTM Nord (Y):	4580381

Classificació

Número de fitxa	08295-555
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	X/XVIII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Està apuntalada, amb risc de desprendiments.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL 7581-I / 09/07/1986 / DOGC 25/03/1987
Número inventari	IPA 484 / CCAA 5300
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08296A00500001
Fitxes associades:	
<u>Can Bogunyà</u>	
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat

Descripció

Ermita d'una sola nau capçada a llevant per un absis semicircular. La nau està coberta amb una volta de canó amb llunetes, que descansa damunt d'una motllura rectilínia que recorre els murs laterals a la línia de les impostes. Està sostinguda amb mènsules. Sembla ser que en origen, probablement tenia una coberta de fusta si tenim en compte el poc gruix de les parets. L'absis presenta una gran biga superior, compta amb la mateixa motllura rectilínia que la nau i té una finestra rectangular amb configuració superior arrodonida. Al seu costat hi ha la sagristia, que és posterior i afecta una part del mur de l'absis. La façana principal, orientada a ponent, presenta un portal d'accés rectangular, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana gravada amb l'any 1793. Damunt seu hi ha un òcul bastit en pedra. La construcció està bastida en pedra de diverses mides sense treballar, lligada amb morter de calç. Els paraments estaven arrebossats i pintats.

Observacions:

El dia 29 de juliol de 1996, per resolució del Conseller de Cultura, s'arxiva l'expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) de l'ermita de Sant Silvestre, a Vallirana (DOGC 9-8-1996), Incoat-BIC/ Monument/ Resol./ 12-07-1982 / DOGC 250/ 18-08-1982. L'any 2015, l'ajuntament va redactar un Pla Especial per a la Restauració i Rehabilitació de l'Ermita de Sant Silvestre i del seu entorn (Vallirana. juliol 2015. Josep Maria Pujol Torres, arquitecte). En el DOGC Núm. 7306 de 10.2.2017 es va publicar la RESOLUCIÓ TES/163/2017, de 25 de gener, per la qual s'emet l'informe ambiental estratègic del Pla especial per a la reconstrucció i rehabilitació de l'ermita de Sant Silvestre i el seu entorn, al terme municipal de Vallirana (exp. OTAABA20160138). Del 21 d'octubre al 3 de novembre de 1991 va tenir lloc una excavació arqueològica a l'ermita de Sant Silvestre de Vallirana, a iniciativa conjunta de l'Ajuntament i del Centre Excursionista de Vallirana, dirigida per Antònia Alaminos i Josep M. Vila Carabassa. Mitjançant l'excavació en extensió de la zona de l'absis i la sagristia, i la realització d'un sondeig a la nau i un altre a l'accés exterior al temple, es van poder determinar tres fases diferents. La fase més antiga correspon a les restes d'un altar rectangular que estava situat al centre de l'absis. D'aquest mateix moment es va localitzar una sitja i alguns enterraments situats en la nau. En la segona fase, l'altar central és amortitzat i se'n construeix un de nou al fons de l'absis, associat a un paviment de lloses que durarà fins a finals del segle XVIII. La darrera fase correspon a la gran reforma de l'any 1793, en la que es construeix la sagristia adossada a la banda sud de l'absis i s'ubica l'altar en el límit amb la nau. El paviment de lloses és substituït per un paviment de rajoles i algunes de les fosses documentades a la nau són buidades (ossos dipositats a una ossera del temple). També es construeix una porta nova i es reforma la coberta, adquirint l'aspecte actual.

Història

La primera referència documental relacionada amb el temple és de l'any 904. L'ermita fou entregada al monestir de Sant Cugat pel bisbe Teuderic de Barcelona, convertint-se en una cèl·lula dependent de l'església de la Santa Creu (situada a la vall del castell de Cervelló). De fet, l'ermita apareix mencionada en una donació del monjo Oldeguer a la casa de la Santa Creu l'any 915. L'edifici forma part de les confirmacions de béns del monestir de Sant Cugat ratificades en diferents moments històrics: l'any 986 (rei Lotari), el 1002 (papa Silvestre II), el 1007 (Joan XVIII), el 1023 (Benet VIII) i el 1098 (Urbà II). A partir

del segle XIII, amb l'aparició de l'església de Sant Mateu al costat de la masia de can Julià, l'ermita deixa de ser el temple principal del terme de Vallirana. El rei Jaume I confirma la donació de l'ermita al monestir de Sant Cugat el 1234. L'any 1508 hi ha constància que l'edifici funcionava com a capella eremítica. Tal com indica la data del portal, a finals del segle XVIII (1793), l'edifici fou completament reformat. L'any 1809, l'ermita feia les funcions d'església donat que durant la guerra del Francès, el temple parroquial fou incendiat i destrossat. L'ermita va ser transferida a la finca de can Bogunyà. L'any 1851, Josep Bogunyà demana llicència per celebrar-hi missa major per la festa del sant, apareixent com a capella pública. Des de finals del segle XIX, la capella va quedar abandonada. Durant el segle XX, els propietaris tapiaren l'ermita en diverses ocasions per evitar el vandalisme creixent que patia. Pels voltants de l'any 2009, el conegut roure de l'ermita de Sant Silvestre, situat a la petita esplanada que hi ha sota l'ermita, a l'entrada dels horts de can Bogunyà, va caure degut al fort vent. S'havia plantat en motiu de la restauració de l'ermita a finals del segle XVIII. Les restes de l'arbre es conserven en els magatzems de l'ajuntament. En el mes d'octubre del 2014, l'ajuntament de Vallirana i la propietat de la finca de can Bogunyà signaren un conveni urbanístic de cessió d'ús dels terrenys on s'ubica l'ermita per 75 anys. El consistori és el responsable de l'arranjament del seu entorn i de la rehabilitació de l'edifici.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE VALLIRANA (1987). Pla General d'Ordenació del municipi de Vallirana. Vallirana: [Inèdit], p. 46 (Fitxa V-6, nº 360). AMICS DE VALLIRANA (2007). La Vallirana del segle XX. Imatges i Memòria. Vallirana: Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, p. 88-89. ASSOCIACIÓ AMICS DE VALLIRANA (1998). Vallirana. Barcelona: Viena, Columna, p. 60. ASSOCIACIÓ D'AMICS DE VALLIRANA (2015). "Ermita de Sant Silvestre". Viure Vallirana, revista d'informació municipal nº 53, p. 18. BARRAL I ALTET, Xavier (2000). Guia del patrimoni monumental i artístic de Catalunya. Volum 1, Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental. Barcelona: Pòrtic, p. 874-875. CCAA. Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, Vallirana. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya [inèdit]. ESTEVES, Albert (1998). Vallirana. Baix Llobregat. Guia del patrimoni històric i artístic. Molins de Rei: Centre d'estudis i divulgació del patrimoni (CEDIP), p. 10-11. GAVÍN BARCELÓ, Josep M. (1988). Baix Llobregat. Barcelona: Pòrtic, col. Inventari d'esglésies, 21, p. 147. [Http://vallirana.cat/ca/patrimoni-masiesicapelles11](http://vallirana.cat/ca/patrimoni-masiesicapelles11) (Consulta: 03-05-2017). [Http://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=399](http://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=399) (Consulta: 03-05-2017). [Http://invarque.cultura.gencat.cat/](http://invarque.cultura.gencat.cat/) (Consulta: 03-05-2017). IPA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Vallirana. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya [inèdit]. LLURBA I RIGOL, Josep (1993). Recull d'història de: Cervelló, La Palma, Vallirana. Cervelló: Ajuntament de Cervelló, p. 49, 66. OLLÉ, Francesc (2014). Episodis de guerra, entorn de pau. La Vallirana dels anys trenta. Vallirana: Nèctar editorial, p. 99. PAGÈS I PARETAS, Montserrat (1983). Les esglésies pre-romàniques a la comarca del Baix Llobregat. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 118-123. PÉREZ GONZÁLEZ, J. M.; CASTIÑEIRAS GONZÁLEZ, M. A.; CAMPS I SORIA, J. (2014). Enciclopèdia del Romànic a Catalunya. Barcelona, volum III. Aguilar del Campoo, Palencia : Fundación Santa María la Real; [Barcelona]: Museu Nacional d'Art de Catalunya, p. 1669-1670. PLADEVALL I FONT, Antoni (1992). El Barcelonès, El Baix Llobregat, El Maresme. Dins Catalunya Romànica, 20. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 418. PUJOL TORRES, Josep Maria (2015). Pla Especial per a la Restauració i Rehabilitació de l'Ermita de Sant Silvestre i del seu entorn. Vallirana. Vallirana: Arquitectura Pujol, Ajuntament de Vallirana [Inèdit]. RICH LLORENS, Judit (2015). Inventari del Patrimoni Cultural de Vallirana. Treball de pràctiques UAB / Ajuntament de Vallirana. ROIG LLORT, Anna; SIMÓ TARRAGÓ, Manuel (2001). Sant Mateu de Vallirana 150 anys: història i vida d'un poble i d'una parròquia (1851-2001). Vallirana: Parròquia de Sant Mateu, p. 9, 135. SAURET I CATASUS, Jaume; GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Manuel (1989). Vallirana. Dades històriques (904-1900). Homes, fets i gents. Vallirana: Amics de Vallirana, p. 60-61, 88-92, 99-100, 102, 107.

